

AFK

AMATÖRFOTOGRAFKLUBBEN I HELSINGFORS rf
Tölögatan 52
00250 HELSINGFORS

November 2006

MÅNADSMÖTE med GLÖGGFEST

torsdagen den 30 november kl. 18.30

Mötet börjar med en **frågekvart**.

Månadens bild: **"Färgen spelar en roll"**

Tävling för omanipulerade diabilder. Tre dior per deltagare.

Obs! diaramarna skall vara 3 mm tjocka.

Domare **Pehr Snellman**

Höstutflyktstävling för bilder från utflykten till Högholmen.
Högst fyra påsiktssbilder per deltagare i fri teknik och fritt utförande.

Bilderna skall vara monterade och

fotografens namn skall stå övertäckt på baksidan.

Den bästa bilden får en inteckning i vandringspriset **Utflykten**.

Domare **Andrej Scherbakov-Parland**

Glöggfesten inleds med **glögg & pepparkakor** i pausen och fortsätter
efter den senare tävlingen som en **ost- och vinafton**.

Ost & bröd + två glas vin eller mineralvatten kostar 5 €.

Ytterligare dricka fås för 1 € per glas

Mötet hålls i Kameraseuras lokal på Barnhemsgränd 1.

Tävlingsbidragen till Månadens bild lämnas in vid mötets början eller
på förhand till tävlingssekreteraren, eller minst två dagar före mötet
till Foto-Hasse Ab, Stora Robertsgatan 2.

CIRKULÄRET PÅ WEBBEN

I flera år redan har AFK:s cirkulär satts in på klubbens webbsidor. Om man på hemsidan klickar på Cirkuläret hittar man cirkulärnumren från de två senaste åren. Webbcirkulären har hittills saknat bilder, men i fortsättningen är det meningen att bilderna skall vara med (se oktobernumret).

Produceringen av cirkuläret har länge varit mycket billig. Vår trogna vän Tikkurila Oy har i många år stått för kopieringen och postningen har vanligen bekostats av olika sponsorer i foto-branschen. Eftersom det på senare tid har blivit svårare att hitta sponsorer har

postningen allt mer fått bekostas av klubben.

För att spara på frimärken har styrelsen därför gått ut till alla medlemmar som har e-postadress med en förfrågan om de är villiga att nöja sig med webbcirkuläret. De som svarat jakande, för närvarande ett drygt tjugotal, får i fortsättningen inte papperscirkuläret i de fall då postningen bekostas av klubben. Dessa medlemmar blir underrättade per e-post när cirkuläret finns att läsa på webben. Också papperscirkuläret kommer vid sådana postningar att skickas i bara ett exemplar till hem där det finns två eller flera medlemmar.

OKTOBERMÖTET

Gäst och domare på mötet var fotografen och fotoläraren **Markku Nyytäjä**. Efter att ha börjat som pressfotograf i 21-årsåldern har han via examen från Konstindustriella sedan tolv år jobbat som huvudlärare i fotografi vid Västra Nylands Folkhögskola. Där är Markku nöjd med sina motiverade elever, som också varit framgångsrika i sina fortsatta studier. Som exempel på Markkus egen fotografering fick vi se tre projicerade bildserier: en om solturism, en från Heavy Metal-festivalen i Helsingfors och en från en by i Bretagne.

Temat för Månadens bild var **"Närbild"**. Domaren tyckte att kvaliteten på tävlingsbidragen var genomgående påfallande hög. Denna gång tävlade bara sex svartvita bilder, enligt tävlingsreglerna minimiantalet för en tävling. Färgbilderna var 44 till antalet. Resultat:

Svartvita

- I **Robert Perander**: Lavar
"En enkel bild som man ser länge och gärna på."
- II **Kristian Frantz**: Tulpan

- III **Anders Blomqvist**: Medusa
"Mystisk, luminös, fastän enkel mycket att se på."

Färg

- I **Kristian Frantz**: Vitt mot vitt, I
"Strikt, enkelt, fint behärskade valörer, samtidigt abstrakt och konkret. Svaga färgnyanser i skuggan"
- II **Gunnar Bärlund**: Solvirus
"Tandpetarblomman är en ypperlig bildidé. Fin färgkontrast"
- III **Jan Eklund**: Kungsfågel
"Läcker användning av kort skärpedjup. Brutna naturfärger och så den knallgula fläcken som får fågeln att hoppa fram. Fin bild."

Publikens favorit:

Bert Carpelan: Moonlight Serenade

PS. I oktobercirkuläret rapporterades felaktigt från vårutfärdstävlingen att Henri Jalo fick ett hedersomnämmande i diaklassen för sin bild Stenar. I själva verket var det i klassen för påsiktsbilder i färg.

Kristian Frantz: Vitt mot vitt, I. Segrande bild i färgklassen

Vart försvann året?

En förfärande insikt: detta är årets sista cirkulär! Kommande månadsmöte är det sista för år 2006! Samtidigt firar vi ju vår årliga Glöggfest, vilket borde få en att fatta att det snart är jul. Vart försvann det här året? Vart försvann den här hösten?? Jag trodde jag skulle gå stavgång var och varannan kväll med min kusin som råkar bo fem minuters stavgångsväg från mig i Nordsjö. Tror ni vi setts en enda gång? Ha.

Jag vill passa på här och nu och tacka alla aktiva medlemmar, tacka alla som under året per mail och telefon hållit kontakt med mig, ibland med ett riktigt ärende som orsak, ibland utan någon orsak alls. Sådant är trevligt. Jag vill tacka styrelsen, som är den mest fantastiska styrelse en ordförande kan tänka sig. Jag behöver aldrig oroas för att saker skall gå i stå för att jag stressar med jobbet eller med att bygga hus i Österbotten och inte hinner engagera mig i AFK:s bestyr. Det går nästan bara bättre då.

Och så vill jag passa på att än en gång säga välkommen till alla nya medlemmar vi fått under året – en del av er får Cirkuläret för första gången i sin hand just nu! Jag hoppas ni skall känna er varmt omfamnade, att ni skall ha nytta och glädje av klubben och här också hitta ett socialt sammanhang som tilltalar er.

Just med tanke på nyare medlemmar och på dem överhuvudtaget som inte tidigare ställt ut sina bilder ens i grupp med andra satte vi igång med vårt utställningsprojekt. Projektet skall först resultera i en webbutställning. Det finns ännu möjlighet att joina gruppen! Efter webbutställningen är det meningen att sam-

ma grupp skall ställa ut sina bilder "på riktigt". Kom med! Ring eller maila Robert Perander, kontaktinfo på annan plats här i cirkuläret. 1.3.2007 blir webbutställningen "officiell".

Vi som var på Högsåra tänker också lägga ut bilder på webben, inte minst för att Högsåraborna på så sätt skall komma åt att se dem utan också för att tillfredsställa vårt eget behov av att visa upp dem.

Från mitten av december till mitten av januari torde jag ha tid att bland annat göra bilder. Men just då är labbet ur funktion, förstås. Fukten skall ut, och först måste inventarierna bäras till annan plats. Våra personliga ägodelar måste plockas bort INNAN labblkot börjar lördagen den 25.11 klockan 10. Den dagen behövs alla starka armar! Visst finns det sådana i klubben?

Eftersom ingen kommer åt att göra traditionella silverkopior (inte digitala utskriftar heller, för den delen, åtminstone inte med klubbens dator) så har vi svischat om lite i tävlingskalendern. Traditionstävlingen flyttas till februarimötet och februari månads tema (Trollbunden av landskapet) till januari.

Nå, nog finns det ju saker man kan göra utan labbet. Man kan bland annat sortera sina bilder från 70-talet framåt, de som fyller byrålådor och skokartonger. Man kan också jobba med Photoshop på hemdatorn, om man har sådan, för att sedan vara klar att printa ut tidernas mästerverk när labbets superba printer är återinställd. Och man kan bläddra bland sina negativ, för att senare åstadkomma februari månads vinnarbild av ett av dem.

Men allra först skall vi dricka glögg.

Christine

ÄNDRING I DIGICIRKELNS PROGRAM

På grund av renoveringen av labbet hålls digicirkeln möte onsdagen den **29 november** i Kameraseuras lokal, **Barnhemsgränd 1**. Också programmet har ändrats, eftersom vi inte har tillgång till vår egen datorutrustning. Mikael Albrecht kommer att ta upp exempel ur boken **How to cheat in Photoshop**, som skrivits av den professionelle tidningsillustratören Steve Caplin. Mikael rekommenderar

boken för alla som har grundkunskaper i Photoshop och vill lära sig mer om montage. Enligt honom kan den dock bli en omskakande läsoplevelse för den som har kvar sin tro på fotografiet som pålitligt dokument.

Digicirkelns möte onsdagen den **25 januari** hålls som vanligt i **labbet** och på programmet står då en repetition av arbetsgången från skanning eller minneskort till utskrift.

Klum och knäpp på Åland

Fredagen den 13 oktober tidigt på morgonen begav sig åtta AFK:are till Åland. Vi kan genast säga att resan, datumet till trots, inte blev någon katastrof, utan i stället en fantastisk upplevelse. Huvudprogrammet var att lyssna på den världsberömda naturfotografen Mattias Klum, som höll ett föredrag på kvällen. Klum är en av de tjugo fotografer som National Geographic använder för sina krävande fotouppdrag.

Den åländska fotoklubben Obscura hade inbjudit Klum och slagit ljudligt på trumman för evenemanget, som sammanföll med klubbens 30-årsjubileum. Fastlandsbesökarna blev stumma av häpnad inför den massiva uppslutningen. En stor sporthall blev helt fylld med över 600 betalande åhörare. Verkligt professionell marknadsföring. Kanske vi kan lära oss någonting av detta.

Kvällen öppnades av den brittiskfödde, på Åland bosatte fotografen Andy Horner som i vintras varit med på en Antarktisresa, där också Mattias Klum deltog. Vi såg fina vyer och bilder av pingviner, andra fåglar och isberg.

Mattias Klum tog sin publik med storm. Hans över en timme långa framträdande var en oförglömlig show, men hade samtidigt ett mycket allvarligt budskap. Hans engagemang i värnandet om den hotade naturen gick som en röd tråd genom hela föreläsningen, även om publiken allt som oftast vred sig av skratt över fotografens mer eller mindre dumdristiga företag, som dock alla till slut resulterade i alldeles unika och enastående bilder. Han valde att berätta om kungskobran, det asiatiska lejonet och jungeln på Borneo. Alla är de allvarligt hotade av utrotning. Han kunde ha valt att berätta om många andra motsvarande fall som han lyft fram under sin 21 år långa karriär som naturfotograf, men detta urval passade inom tidsramen och gav tillräckligt stöd för hans budskap.

Efter föreläsningen svarade Klum på frågor och signerade produkter som han hade med sig och som publiken ville överföra i sin ägo mot en skälig ersättning. Våra vänner från Vasa förstod bättre än vi från AFK att utnyttja detta tillfälle. De hade en givande informell diskussion med Klum och fick dessutom fotografera sig tillsammans med honom.

Vi från AFK däremot drog oss efter den magnifika tillställningen tillbaka till en högklassig restaurang för att smälta vår upplevelse. Den visade sig ha varit lika överväldigande för alla. Men trots showen som Mattias Klum bjöd på blev det mest bestående intrycket hos alla hans oro för den hotade naturen. Detta var säkert också

hans mening. Men vi var också imponerade över Obscuras förmåga att få fram en så massiv publik. Där hade säkert deras ordförande Lena Wilson-Laajali med sin outtömliga energi och idériedom spelat en avgörande roll. Vi har mycket att lära både av Klum och Lena! Och Vasafotograferna.

Följande dag hade Obscura inbjudit alla amatörfotografer som mött upp i Mariehamn till sin klubblokal. Det visade sig att vi var rätt många. Från Åbo hade åtta fotografer kommit. De representerade den för oss dittills okända fotoklubben Pictura. Klubben fungerar som ett forum för fotointresserade som studerar vid Åbo Akademi. Från Vasa hade nästan en hel busslast kommit med tio deltagare från en lös sammanslutning som inte är en klubb ännu. De kallar sig Knäppisarna. De har undvikit byråkratin som är förknippad med att vara en förening och har koncentrerat sig enbart på att ha det bra tillsammans i fotograferingens tecken. I bussen från Vasa fanns också deltagare från Närpes. Också Jakobstad var representerad av en deltagare. För AFK:arna var Närpes- och Jakobstadsfotograferna gamla vänner som vi senast träffade på vårutfärden till Närpes. Och så hade vi naturligtvis en fin uppslutning av Obscuras fotografer, som alla var nya bekantskaper.

Efter ett bildspel och traktering i Obscuras lokal på lördagen steg vi in i en buss som förde oss på rundtur österöver på fasta Åland. Vi besökte Kastelholm, Jan Karlsgården och Bomarsund. Men framför allt hade vi möjligheten att besöka Ålands fotografiska museum. Detta ägs och sköts av dagens guide Olle Strömberg, en mångsysslare som förutom fotograf är clown, snigelodlare och sedan också museichef i sitt museum. Han har fotografisk utrustning i oanad mängd från över ett sekel. Vi kan rekommendera varje fotograf som besöker Åland att kolla med Olle om han har tid för en guidning i sitt museum.

På lördag kväll hade Obscura ordnat en fin middag på restaurang Nautical Club med Pommern som blickfång. Det blev en historisk kväll där sex svenskspråkiga fotoklubbar träffades för första gången. Alla presenterade sig både genom att berätta om sin verksamhet och i form av bildvisning. I den smått euforiska stämningen föreslog Lena att detta kunde upprepas om tre år på någon annan ort. Inga protester hördes.

Vi från AFK:are hade också tid att på egen hand se oss om på Åland. Detta var inget problem eftersom vi hade tre egna bilar till förfogande. Åland genomkorsades från öst till väst och från nord till syd. Vi fascinerades av hur varierande naturen var inom ett område som man kunde köra genom

på mindre än en timme. En och annan ruta blev exponerad både digitalt och analogt.

På återresan kunde vi bara konstatera att våra förväntningar hade mångfalt överträffats. Vi kände att vi hade upplevt någonting unikt och samtidigt hade vi knutit nya vänskapsband som i framtiden kan öppna möjligheter till både samarbete och gemensamma upplevelser.

Robert

PS 1 Två havsörnar, salt i vattenglas och Katarina rymdes inte med i denna redogörelse. Eventuellt intresserade kan höra närmare efter hos någon av resedeltagarna.

PS 2 Matias Klums bilder finns på pärmen till National Geographic August 1997 och June 2001.

Fuktsanering och flytt-talko i labbet

Då medlemmarna i våras informerades om fuktskadorna i labbet efter läckage genom ytterväggen vid några töväder, utgick vi från att saneringen skulle ske under sommaren. Husbolaget har dock först nyligen meddelat att arbetena inleds i början av december och pågår en bit in i januari. Det blir fråga om borttagning av plastmattorna och eventuellt vattenskadade väggkonstruktioner, torkning och desinficering av det underliggande golvet samt läggning av nytt golvmaterial, troligen klinker, och återställande av annat som rivits. I samband med saneringen planerar klubben att göra vissa förbättringar i mörkrummens inredning.

Saneringen förutsätter en **fullständig tömning** av labbet. Tömningen kommer att ske i två etapper så att den torra sidan stängs lördagen **25.11** och den våta sidan, dvs. mörkrummen, lördagen **2.12**. Avbrottet kommer att pågå till **7.1.2007**, eventuellt till **14.1.2007**.

Vår labbmästare Mikael Albrecht kallar till **talko** lördagen den **25 november** kl. 10.00 för tömning av den torra sidan av labbet och lördagen den **2 december** kl. 10.00 för tömning av mörkrummen. Mikael hoppas på livlig uppslutning, främst av användarna av mörkrum och datorutrustning, men också andra hjälpsamma AFK:are är välkomna. Han är

också tacksam om de som tänker ställa upp **anmäler sig** på förhand (se adressrutan).

Samtidigt kallar Mikael preliminärt till **inflyttningstalko** veckoslutet **6-7.1** (alternativt 13-14.1). Närmare information om detta talko skickas senare.

En förutsättning för saneringen är att labbet **töms på personlig egendom**. All sådan skall föras bort **senast när talkot inleds den 25 november kl. 10.00**. Det här gäller främst labbonnenter med egen hylla, men också alla andra som förvarar personliga saker i labbet. Kontakta Mikael om detta är omöjligt för dig.

Eftersom man inte kommer att kunna arbeta i labbet under saneringen, lönar det sig att göra tävlingsbilder för januari redan nu. Observera dock att tävlingarna i januari och februari byter plats – se närmare på annat ställe i cirkuläret.

Alla datorabbonnenter som har lagrat **filer på datorn** uppmanas se till att det finns **kopior** på dem. Datorn kommer att tömmas och byggas upp från början under pausen och då försvinner samtliga filer. Du behöver inte själv radera obehövliga filer, men ta till vara sådant som du behöver och inte är säker på att finns någon annanstans. Alla som vill kopiera filer borde göra det i god tid före talkot (25.11), eftersom bara en åt gången kan leta efter sina filer och det inte kan ske under pågående talko. Kontakta Mikael om det här är omöjligt för dig.

ÅRSUTSTÄLLNINGEN

Förbundets årsutställning hålls 2007 i Fredrikshamn med den lokala fotoklubben Ympyräkamerat som arrangör. Vernissage blir det den 10 mars.

Bidragen till utställningen skall vara postade **senast fredagen den 12 januari**. Också i år har **Peter Stenius** åtagit sig att vara koordinator för dem som vill vara med i en gemensam postning från AFK. Han vill få bilderna senast **onsdagen den 10 januari**, då han finns på labbet kl. **18-19**. Bilder kan också därför lämnas till Peter enligt överenskommelse med honom per mobil 050-381 2648 eller mejl peter.stenius@welho.com. Närmare information om tävlingsregler, deltagaravgift mm finns på förbundets webbsidor www.sksl.fi

JANUARI- OCH FEBRUARI-TÄVLINGARNA BYTER PLATS

I tävlingsprogrammet för 2006-2007 är månadsmötet i januari vikt för traditionstävlingen, som gäller egenhändigt gjorda svartvita bilder och bilder i ädelförfaranden. Deltagarnas förberedelser för tävlingen kräver alltså tillgång till mörkrum, men såsom berättas på annan plats i cirkuläret är klubbens labb stängt för renovering under hela december och en bit in i januari. Styrelsen har därför beslutat att **traditionstävlingen** flyttas till februarimötet, medan den deltävling i Månadens bild som skulle ägt rum i februari – **"Förtrollad av landskapet"** – tidigare läggs till januari.

VÄLKOMNA!

säger vi denna gång till de nya medlemmarna Clas Nordman och Rina Raikamo. Clas är egentligen nygammal medlem, fastän det är omkring femtio år sedan senast.

HÖJD NYCKELPANT

De som använder labbet kan få tillgång till nyckeluppsättningen på två nycklar antingen genom labb- eller datorabonnemang, där nycklar ingår, eller genom att hyra nycklar utan abonnemang. Nycklarna lämnas ut mot en inbetald pant, som betalas tillbaka när abonnemanget eller nyckelhyrningen upphör. Eftersom priset på nya nycklar stigit kraftigt, har styrelsen beslutat höja nyckelpanten för nya nyckelnehavare från 17 € till **30 €**

AFK:S ADRESSER

Ordförande Christine Saarukka
Hamnholmsvägen 1 D 58, 00980 Helsingfors
Tfn: 135 21 68 (hem), 040 722 38 49 (mobil)
e-post: christine.saarukka@yle.fi

Vice ordförande Robert Perander
Tavastvägen 85 D 99, 00550 Helsingfors
Mobil: 040 593 59 33
e-post: robert.perander@kolumbus.fi

Sekreterare Ghita Thomé
Jungfrustigen 4 C 20, 00140 Helsingfors
Tfn: 170 342 (hem), 050 367 64 86 (mobil)
e-post: ghita.thome@luukku.com

Skattmästare Jan Eklund
Elovägen 50, 00660 Helsingfors
Mobil: 040 721 88 72
e-post: jan.eklund1@luukku.com

Labbmästare Mikael Albrecht
Larsviksvägen 2 J, 02320 Esbo
Mobil: 040 550 9349
e-post: mikael.albrecht@f-secure.com

Tävlingssekreterare Henri Jalo
Timmerdammsvägen 1 E 36,
00640 Helsingfors
Tfn: 752 13 03, 040 510 47 83 (mobil)
e-post: henri.jalo@kolumbus.fi

Webbredaktör och vice labbmästare Stig Manderbacka
Backasgatan 95 B A 5, 00610 Helsingfors

Kontaktperson för arkivet Robert Perander (se ovan)

Cirkulärredaktör Clas Feiring
Vargvägen 15 C, 00800 Helsingfors
Tfn: 755 33 24 (hem), 050 568 83 24 (mobil)
e-post: fam.feiring@netlife.fi

Klubbvärd Lars Wernbom
Skarpskyttegatan 18 A 8, 00150 Helsingfors
Tfn: 666 113 (hem)

Biträdande cirkulärredaktör Katja Virolainen
Tölögatan 58 B 37, 00250 Helsingfors
Tfn: 587 45 46 (hem), 050 369 42 76 (mobil)
e-post: katjavirolainen@pp.inet.fi

AFK:s labb: Tölögatan 52, tfn 406 268
Labbokning: OY Foto-Hasse AB, tfn 680 2244, må-fre 9-17 ons 9-18
Labbnnyckelfrågor: Jan Eklund (se ovan)
Bankkonto: Aktia 405549-2154067

Ansökning om medlemskap: Christine Saarukka (se ovan)
Adress-och medlemsfrågor: Jan Eklund (se ovan)
AFK:s webbsidor: www.sksl.fi/afk
E-postinfo: Christine Saarukka (se ovan)

AKTIVITETSKALENDER FÖR AFK T.O.M. JANUARI 2007

Aktivitet	Datum	Kl.	Plats	På programmet/Anmärkningar.
Bildcirkeln	To 23.11	18.30	Barnhemsgränd 1	Stilleben, eventuellt inledning, egna bilder med.
Tömningstalko I	Lö 25.11	10.00	Tölögatan 52	Torra sidan töms. Personlig egen- dom bortförd senast då talkot börjar.
Digicirkeln	On 29.11	18.30	Barnhemsgränd 1 Obs. platsen!	Mikael Albrecht demonstrerar exempel ur Steve Caplins bok How to cheat in Photoshop.
Månadsmöte med glöggfest	To 30.11	18.30	Barnhemsgränd 1	Månadens bild: "Färgen spelar en roll", tävling för omanipulerade diabilder Höstutflyktstävling Glögg samt ost och vin
Tömningstalko II	Lö 2.12	10.00	Tölögatan 52	Mörkrummen töms.
Inflyttningstalko	Lö-sö 6-7.1 (alt. 13-14.1)	10.00	Tölögatan 52	Preliminär anmälan kan göras redan nu. Närmare senare.
Inlämning till för- bundets årsut- ställning via AFK	Senast on 10.1	18.00- 19.00	Tölögatan 52	Kontaktperson Peter Stenius. Se notis i detta cirkulär.
Bildcirkeln	To 18.1	18.30	Barnhemsgränd 1	Programmet t.v. öppet
Digicirkeln	On 24.1	18.30	Tölögatan 52	Repetition av arbetsgången från skanning/minneskort till utskrift
Månadsmöte	To 25.1	18.30	Barnhemsgränd 1	Månadens bild: "Förtrollad av landskapet", påsiktbilder i svartvitt och färg Programmet i övrigt t.v. öppet

ARBIS VÅRTERMIN

Arbis kursprogram för vårterminen ingår i programhäftet för hela läsåret. Utdrag ur programmet som kan intressera AFK:are ingick i vårt **septembercirkulär**. Kurskatalogen finns också på Internet, adress: www.hel.fi/arbis

Institutet erbjuder två **nybörjarkurser** och en **fortsättningskurs** i svartvit fotografering. Dessa kurser hålls i **AFK:s labb**.

Under rubriken Informationsteknik hittar vi kurser i **användning av digitalkamera** och **digital bildbehandling**.

Anmälningar till vårterminens kurser tas emot **kontinuerligt**. Anmälan kan göras via Internet, per telefon eller genom besök i kansliet. Närmare anvisningar finns på Arbis webbsidor och i kurskatalogen. Det har visat sig att fotokurserna ofta snabbt blir fyllda. Därför är det skäl att hålla sig framme så tidigt som möjligt.

Pehr Snellmans Promenad i Brunnsparcken

Wayne's Coffee, Alexen 11, ställer ut Pehrs bilder till årets sista dag, lämpligt att kombinera ett besök med julshoppingen! Jag var där när Robert Perander och Jan Eklund tog ned sin gemensamma utställning Urban Moments, och Pehr hängde upp sin Brunnsparcks promenad. Mina tankar gick till Valborg Sundvall, en av AFK:s bästa kvinnliga fotografer, som på 60-talet gjorde fina bilder av alléerna och stränderna. Pehrs bilder visar samma känsla för atmosfär, stämning och komposition.

Digitalkamerans knappa tonskala har i den första bilden gett en oväntad bonus – solen, bakom tunna moln, har spridit sig till en stor, rund, vit skiva uppe till höger, kontrasterande mot den mörka skiva som bildas av det svarta grenverket på ett avlövat träd nere till vänster. En annan väl fungerande komposition är den mörka siluetten av en kvinna med barnvagn och en korsande diagonal av de vitmålade tecknen för fotgängar- och cykelstråk. Det här ger inte bara en formellt bra komposition, utan förstärker också bildens berättande innehåll.

Med sina bilder vill Pehr visa hur mycket motiv det finns i vars och ens närmiljö. Han beklagar att människan saknas i en del av bilderna, men jag tycker inte det stör. Där människan finns är hon välplacerad, som på utställningens enda bild tagen på traditionell film. Här ser man en disig dag längs alléns långa trädrad, med personen långt borta i perspektivets försvinnandepunkt. Brunnsparcksstranden är förstås en speciellt givande omgivning, men också mycket blygsammare miljöer kan ge fint bildmaterial – själv jobbar jag på en serie bilder av busshållplatsen utanför min balkong, i varierande väder och årstider.

Sedan bilderna bytts ut på väggarna satt Pehr, Robert, Jan och jag och drack té, och när de andra gått blev jag kvar och begrundade bilderna en stund. Jag hade ett par veckor tidigare kämpat mig igenom alla fyra våningar på Kiasma, och var då trött och besviken på fotonivån. Elina Brotherus visade bland annat ett stort antal nästan likadana avlägsna strimmor av landskap, med lite vatten nedtill och 90 % mulen himmel upptill.

Varje enskild bild var fullständigt trivial – gjorde mångfalden det hela till konst?

Kanske AFK:s svaghet i den sista analysen ändå är en styrka – att vi tävlar med enskilda bilder av mycket varierande motiv, och därför har svårt att uppvisa en personlig stil. Kändisfotografer faller lätt för frestelsen att göra utställningar där ett enhetligt motiv (även det mest triviala) är viktigare än de enskilda bildernas kvalitet eller originalitet. Hellre – och mera – njuter jag av Pehrs Promenad i Brunnsparcken.

Prolle

ANDRA AKTUELLA UTSTÄLLARE

Som vi redan berättade i oktober ställer **Christine Saarukka** och **Robert Perander** ut med gruppen 6 x Andersson i Vallgårds bibliotek, Päijännevägen 5, fram till den 2 december. Utställningen heter **"Se livet bakom ansiktet"**. Biblioteket är öppet må-to 10-19, fr-lö 10-15, sö stängt

"Vilda böckers klubb – böcker ur min hylla" är namnet på **Henri Jalos** kommande utställning i Richardsgatans bibliotek. Det blir en något varierad version av den utställning som Henri visade i vintras i Äggelby bibliotek. Undertiteln var då "Bokbilder i mångahanda ramar" och den lär fortfarande stämma.

Utställningen pågår **3-31 januari 2007** och biblioteket är öppet må-to 10-20, fr 10-18, lö 10-16 och sö 12-16.

Henri välkomnar alla sina klubbkamrater i AFK till **vernissagen onsdagen den 3 januari klockan 17-19**.

DU SOM STÄLLER UT,

missa inte möjligheten att i cirkuläret informera dina vänner i AFK om evenemanget! Din utställning får på så sätt en större och garanterat intresserad publik. Kontakta cirkulärredaktören i god tid. Deadline är drygt två veckor före varje månadmöte. Om cirkuläret når mottagarna medan utställningen pågår, försöker vi om möjligt ordna någon form av recension.

PARADOXALA SAMMANHANG

Exponeringsparadoxen – ljusa motiv blir underexponerade!

Det är roligt att leka med digitalkameran, för att man genast ser resultatet. Jag tog en bild av ett svart papper och en bild av ett vitt papper, och kunde i monitorn genast se att båda var mellan-grå – bilden av det svarta pappret rentav en aning ljusare. Slutsatsen låter paradoxal: mycket ljusa motiv skall exponeras mera, mörka motiv mindre.

I min ungdom var det förstås tvärtom, men nu måste man komma ihåg AE – och jag menar inte Albert Einstein, utan Automatic Exposure. AE gör att vita snöfält blir underexponerade, om du inte med +/- knappen ger mer exponering, +0,3 om det är bara snö (och himmel), +0,7 eller +1,0 om det är människor eller annat viktigt i bilden. I kol-källaren är det tvärtom, du måste ge minus, framför allt om du har ett ljust människoansikte i bilden.

Jag lade det vita och det svarta pappret bredvid varandra och tog en bild så att gränsen gick genom bildcentrum. I monitorn var nu det vita vitt och det svarta svart. Fotograferar jag landskap så att horisonten går genom bildcentrum är landskapet lika mycket underexponerat som himlen är överexponerad. Med varierande del himmel och landskap är exponeringen knepig och det avgörande är vilkendera som är viktigare för just den bilden. Med digitalkamera på stativ kan man ta bilder med exakt samma beskärning, men olika exponeringar, och sedan genom bildbehandling sammanföra det bäst exponerade landskapet med den bäst exponerade himlen.

Sannolikt får vi snart kameror som gör den här operationen. Timo Kirves behandlade i en artikel i Helsingin Sanomat nyligen problemet manipulation och pressbilder, och förklarade att en sådan bildbehandling endast strävar efter att återge motivet som ögat ser det, och därför borde accepteras också på dokumentärbilder. Ett graderat gråfilter dämpar också överexponering av himlen, och ett polarisationsfilter gör blå himmel mörkare, förutsatt att kameran inte är riktad mot eller bort från solen, utan åt sidan.

Formatparadoxen – mindre öppning, mera ljus!

Jag skall hålla det här enkelt, så att jag också själv hänger med. Bländaröppningen är inte

längre vad den var! Digitalkameror med olika stor sensor har olika stora objektiv med olika stor öppning – också vid samma bländartal – för bländaröppningen anges som *förhållandet mellan brännvidd och öppning*. Bländare 8 på en kinokamera med 80 mm objektiv innebär att öppningen är 10 mm ($80 / 10 = 8$), men om du har en digitalkamera med mycket liten sensor och objektivet inställt på 8 mm och bländaren på 8 så är öppningen endast 1 mm. Till och med om du använder en så stor bländare som 2,8 så är bländaren mycket mindre än bländare 8 på kinokamerans objektiv. Därav rubrikens ”mindre öppning, mera ljus”.

Ett problem med mycket små kameror är att diffractionen blir störande. En alltför stor del av det passerande ljuset sprids när det tangerar bländaröppningens kant, och bilden degraderas. Därför förekommer inga bländarvärden som 11, 16, 22 eller 32 på digitala kompaktkameror, utan skalan är kort, i allmänhet 2,8 – 4,5 – 5,6 – 8.

Eftersom brännvidderna är korta blir djupskärpan väldigt stor, och möjligheterna att utnyttja begränsad djupskärpa är små.

Trots att bländarskalan är förkortad förblir diffractionen ett problem med mycket små kameror, och vi kunde formulera ännu en paradox: ”ju mindre bländaröppning, desto sämre skärpa”. Det här har jag sett drabba också fotografer med kameror i kinoformat. Med kameran på stativ frestas de att utnyttja möjligheten till förlängd exponering och minsta bländare, 22 eller 32. Bildskärpan blir då försämrad av diffraction (fastän djupskärpan ökar). En mellanbländare ger den största skärpan i inställningsplanet.

Prolle

MÅNADENS CITAT

”Vi vet att – betraktat ur ett mer övergripande historiskt perspektiv – sågs fotografiet som svaret på människans strävan efter en teknologi som kunde imitera, avbilda eller likna det mänskliga seendet. Men någonstans tycks det att resultatet blev det omvända: Nu imiterar det mänskliga seendet fotografiet.”

Jan-Erik Lundström i katalogen till utställningen ”Déjà vu” sommaren 2006 i Ekenäs.